

Data: 20.06.2021

Dotyczy: Rzeczpospolita

OPŁATA OD ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH - PROBLEMATYCZNY OBOWIĄZEK ROZLICZEŃ DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

W początkowym okresie przedsiębiorcy mieli sporo problemów z właściwym wypełnieniem obowiązków związanych z nową opłatą od środków spożywczych. Zabrakło czasu na odpowiednie przygotowanie się. I to także po stronie organów.

1 stycznia 2021 r. w drodze nowelizacji ustawy z 11 września 2015 o zdrowiu publicznym (dalej: ustawa o ZP) wprowadzono nową opłatę – od środków spożywczych.

Mimo apeli przedsiębiorców o przedłużenie terminów na sporządzenie pierwszej deklaracji z uwagi na sytuację pandemiczną, jak również zbyt krótki czas na przygotowanie systemów, termin nie został zmieniony. Pierwszą deklarację CUK-1 należało sporządzić i złożyć we właściwym urzędzie skarbowym do 25 lutego 2021 r. oraz w tym samym terminie wnieść opłatę wynikającą z deklaracji.

JAK SPORZĄDZIĆ INFORMACJĘ CUK-1

Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami ustawy o ZP, informacja zawiera dane, które można podzielić na część deklaracyjną i analityczną.

W części deklaracyjnej przedsiębiorca ma wskazać:

- wyliczoną kwotę opłaty,
- kwotę opłaty do zapłaty.

Natomiast część analityczna zawiera: liczbę faktur dokumentujących wprowadzenie napojów na rynek krajowy (zgodnie z definicją) i podlegających opłacie, ich numery oraz daty wystawienia, numer partii towaru, jeżeli nie został podany na fakturze, a także odpowiednio NIP dostawcy lub nabywcy. NIP nabywcy wskazuje się w przypadku gdy obowiązującym do zapłaty opłaty jest podmiot sprzedający napoje do punktów sprzedaży detalicznej, także podmiotowi prowadzącemu jednocześnie sprzedaż detaliczną oraz hurtową, albo obowiązującym do zapłaty jest prowadzący sprzedaż detaliczną napojów (jest tak w przypadku: producenta, podmiotu nabywającego napoje w ramach wewnątrzspółnotowej dostawy towarów lub importera napoju).

Co istotne, aby wyliczyć kwotę należnej opłaty, w informacji CUK-1 podatnik musi też przedstawić wyliczenia opłaty dla poszczególnych kategorii napojów:

- o zawartości cukrów (innej substancji słodzącej) w ilości równej lub mniejszej niż 5g w 100 ml napoju;
- o zawartości cukrów (innej substancji słodzącej) w ilości większej niż 5 g w 100 ml napoju – z podziałem na dwie stawki (stałą i zmienną, tzn. za nadwyżkę cukrów ponad 5 g);
- z dodatkiem kofeiny lub tauryny;

- z udziałem soku owocowego, warzywnego lub owocowo warzywnego, gdy ten udział wynosi co najmniej 20 proc. składu i gdy napój zawiera powyżej 5g cukrów w 100 ml napoju;

- izotonicznych, zawierających powyżej 5 g cukrów w 100 ml napoju.

W każdej z ww. kategorii napojów należy wskazać łączną liczbę mililitrów oraz - w przypadku napojów o złożonym składzie, gdzie opłata cukrowa jest wypadkową stawki 50gr i zmiennej w wysokości 5 gr - również łączną liczbę miligramów cukrów będących nadwyżką powyżej 5 gr cukrów w 100 ml napoju. Należy też pamiętać o ograniczaniu maksymalnej wysokości opłaty do 1,2 zł w przeliczeniu na 1 litr napoju.

W praktyce oznacza to często konieczność sporządzenia szczegółowych kalkulacji i przeliczeń, oczywiście poza ustaleniem, które napoje podlegają obowiązkowi zaraportowania i opłacenia opłaty.

ETAPY PROCESU

Kolejne etapy procesu ustalenia wysokości opłaty to:

1. ustalenie napojów podlegających opłacie za dany okres rozliczeniowy oraz ich składu (zawartość cukrów/substancji słodzącej, ilość cukru/substancji słodzącej w g/100 ml, udział soku owocowego/warzywnego – co najmniej 20 proc., udział tauryny i/lub kofeiny);
2. przeliczenie na mililitry ilości napojów podlegających opłacie;
3. wyliczenie opłaty dla poszczególnych napojów w danej kategorii (nie tylko zbiorczo, ale również za 1 litr napoju, aby zweryfikować czy nie ma ograniczenia wysokości opłaty do kwoty maksymalnej);
4. przeliczenie łącznej liczby miligramów cukrów będących nadwyżką ponad 5 g cukrów na 100 ml napoju w poszczególnych kategoriach napojów podlegających opłacie.

Należy jeszcze pamiętać o dwóch kwestiach. Po pierwsze, w przypadku napojów zawierających zarówno cukry, jak i taurynę lub kofeinę, jeżeli z uwagi na zawartość samych cukrów w danym napoju wysokość opłaty jest równa bądź przekracza wysokość stawki maksymalnej 1,2 zł, to zawartość tauryny (lub kofeiny) jest w tym przypadku bez znaczenia dla ustalenia wysokości opłaty. Nie należy zatem wykazywać ponownie tego samego napoju w pozycjach informacji CUK-1 dotyczących tauryny/kofeiny.

Po drugie, przy dokonywaniu kalkulacji stosuje się zaokrąglenia zawartości cukrów w 100 ml napojów do pełnego grama.

PRZYKŁAD

Napój zawiera 10,2 g cukru na 100 ml napojów. Obliczając wysokość opłaty dla części o zawartości cukru powyżej 5 g, po zaokrągleniu przyjmuje się, iż zawartość cukrów wynosi 6 g.

FORMULARZ DOBRZE UKRYTY

Wzór struktury logicznej informacji w sprawie opłaty od środków spożywczych – CUK (1) został opublikowany na stronach Ministerstwa Finansów 5 stycznia 2021 r. A dokładniej, to oficjalnego wzoru należało poszukiwać wyłącznie na stronie Centralnego Repozytorium Wzorów Dokumentów Elektronicznych. Przy czym wydaje się, że nie jest to rozwiązanie najbardziej intuicyjne i w praktyce ustalenie schematu deklaracji było sporym wyzwaniem zarówno dla podatników, jak i dla praktyków w zakresie prawa podatkowego.

Samo Ministerstwo Finansów przygotowało natomiast formularz do sporządzania informacji CUK-1 wraz z sekcją na portalu podatkowym poświęconą temu zagadnieniu dopiero 22 marca 2021 r., czyli tuż przed upływem terminu na przygotowanie drugiego rozliczenia.

CO NIE ZADZIAŁAŁO

W praktyce pierwsze rozliczenie i sporządzenie pierwszej informacji zgodnej ze schematem przedstawionym przez Ministerstwo Finansów w styczniu 2021 r. było dla przedsiębiorców bardzo kłopotliwe i musieli oni posiłkować się aplikacjami księgowymi (jeśli dostawcy oferowali odpowiednie narzędzie).

Niezależnie od tego, aby wypełnić informację CUK-1 (również przy użyciu narzędzia udostępnionego w marcu 2021 r. przez MF) podmiot zobowiązany i tak musiał przeprowadzić kilkietapowe wyliczenia kwot, gdyż udostępnione narzędzie jedynie sumowało opłatę i jej składowe. Przy czym należy zastrzec, że tam, gdzie opłata powinna być obliczona z uwzględnieniem stawki maksymalnej, wartość należało zmodyfikować samodzielnie. Co więcej, zdarzało się, że urzędy skarbowe po otrzymaniu CUK-1 z taką pozycją wzywały do korekty pomyłki, gdyż podczas weryfikacji (prawdopodobnie za pomocą wewnętrznego narzędzia) nie uwzględniały ograniczenia wynikającego z art. 12f ust. 6 ustawy o ZP.

KŁOPOT Z ZAPŁATĄ...

Samo uiszczenie opłaty od środków spożywczych po raz pierwszy też stanowiło wyzwanie. Po pierwsze, pojawiał się dylemat: czy opłatę należy uiszczać na mikrorachunek podatnika (skoro to nie jest podatek), czy na rachunek danego urzędu właściwy dla innych należności? Po drugie, nie wszystkie banki przygotowały swoje systemy tak, aby można było w ogóle zrealizować taki przelew. W efekcie nie działał ani wariant z płatnością na mikrorachunek podatkowy, ani wariant płatności na inne konto urzędu. W tym pierwszym okresie rozliczeniowym urzędy skarbowe akceptowały obydwa rozwiązania.

...I WYSYŁKĄ

Również sama wysyłka CUK-1 bywała problematyczna. Złożenie informacji było (i jest) możliwe z poziomu aplikacji Klient JPK (mf.gov.pl), jednak bramka nie akceptowała wszystkich dokumentów. Być może wynikało to z luk w narzędziach przygotowanych przez dostawców systemów do sporządzania rozliczeń lub po stronie samego Ministerstwa Finansów.

Podsumowując pierwszy okres rozliczeniowy opłaty od środków spożywczych, w skrajnych przypadkach zdarzało się, że na każdym etapie procesu występowały problemy. To oznacza, że czasu na przygotowanie się do nowego obowiązku było za mało i to nie tylko po stronie samych podatników.

podstawa prawna: ustawa z 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 183 ze zm.)

ZDANIEM AUTORKI

Magdalena Szwarc, doradca podatkowy, Senior Associate we [wrocławskim biurze Rödl & Partner](#)

WYDAJE SIĘ, ŻE TO JUŻ KONIEC WĄTPLIWOŚCI

Przygotowanie przez Ministerstwo Finansów narzędzia do sporządzenia informacji CUK 1 oraz zakładki poświęconej temu zagadnieniu na Portalu Podatkowym należy ocenić pozytywnie. Sama aplikacja wydaje się być w dalszym ciągu udoskonalana w celu przyspieszenia procesu kalkulacji opłaty, niemniej podatnik – aby wypełnić formularz – musi część wyliczeń zrobić samodzielnie (np. przeliczenia na litry i mililitry napojów czy też nadwyżki cukrów powyżej 5g/100 ml).

Również nowelizacja przepisów ustawy o zdrowiu publicznym, m.in. poprzez doprecyzowanie, że to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej jest organem właściwym do wydawania informacji dotyczących opłaty od środków spożywczych, jest pozytywną odpowiedzią na głosy przedsiębiorców i kończy wątpliwości kompetencyjne w tym zakresie pomiędzy resortami finansów i zdrowia.